

Ervaringen met dwang binnen de GGZ vanuit cliëntperspectief

Interview cliënt IM, September 2020

door Nynke Frieswijk en Bas Bijsma (FACT jeugd Groningen),

Waar denk jij aan bij dwang?

Mijn trauma's. Separeren en platspuiten en dat soort dingen. Dat ze een scheurhemd bij je aandoen, je op bed uitkleden, naakt in een kamer zetten een hemd over je kop trekken. Terwijl er mannen bij zijn. Ik was toen 15 of 16 (red.: dit was tijdens een opname bij een andere instelling).

Op wat voor momenten gebeurde dat?

Ik bonkte veel met mijn hoofd tegen de muren en als ze niet wisten hoe ze me moesten stoppen daarbij, omdat het ook slecht is voor je hersenpudding, dan gingen ze je platspuiten omdat ze niet wisten hoe ze het moesten oplossen. Dan ben je even rustig. Maar als medicatie was uitgewerkt ging ik net zo hard weer hoofdbonken.

Wat had anders gemoeten?

Als ik aan het hoofbonken was en het ging niet goed, dat ze me uit de situatie hadden gehaald. Dus mijn hand hadden vastgepakt en me letterlijk hadden meegenomen naar buiten of waar dan ook en hadden gezegd: nu ga je roken of nu gaan we een spelletje doen. Dan had ook kunnen helpen in plaats van direct medicatie erin pompen. Gewoon contact met mij zoeken. Wat mij heel erg helpt als ik aan het hoofdbonken ben of ik ben in paniek: gewoon zeggen wat ik moet doen. Gewoon even overnemen in dingen doen. Maar niet in dwangmedicatie.

Heb je een voorbeeld van een moment dat contact je hielp om rustig te worden?

Ja, op een andere afdeling deden ze dat wel. Dan gingen we even wandelen of even dit, even dat en op een gegeven moment zakt de paniek en de spanning en dan merk ik: het gaat wel weer. Als ik thuis ben dan is papa er, die kan me ook goed troosten.

Wat vind je van gedwongen behandeling thuis?

Verplichte behandeling aangaan of iemand dwingen aan behandeling te doen heeft geen nut. Ik bedoel, een jongere of een volwassene moet het zelf ook willen, je moet zelf willen veranderen met hulp. Iemand behandeling verplichten gaat niet werken. Daar ga je niet beter van worden. Als iemand het echt niet wil dan wil hij het niet. Dwang is geen veiligheid, het is schijnveiligheid. Of je nu thuis bent of in de kliniek. Je kunt thuis jezelf ophangen maar in de kliniek ook. Dat kan overal.

Kan het ook helpen, dwang?

Ik denk dat het per situatie verschilt. Soms voel ik me zo slecht dat ik mezelf niet in de hand heb. Het is fijn als het dan even wordt overgenomen. Hier (red: crisisafdeling waar jongere nu verblijft) willen ze me niet in gesloten plaatsen omdat ze vinden dat ik daar niet beter van word. Ik snap dat het op de lange termijn niet helpend is, maar op de korte termijn helpt het me wel. Ik vind dat je naar de jongere zelf moet luisteren, wat hij of zij nodig heeft.

Wat hadden we je tijdens je laatste crisis kunnen bieden zodat gedwongen opname niet nodig was?

Dat weet ik ook niet. Ik weet ook niet meer goed wat er is gebeurd. Het is een groot gat. Ik denk dat jullie op dat moment wel de goede keuze hebben gemaakt om wel een opname te doen. Omdat ik de weg kwijt was, zacht uitgedrukt, in mijn hoofd en contact toen ook niet lukte. De opname zelf, dat weet ik niet meer. Voor mij is het fijn dat jullie mee zijn gegaan.

Bij een gedwongen opname kom je in ambulance terecht, allemaal onbekende mensen. En ik vind onbekende mensen heel ingewikkeld. Dan is het voor mij wel fijn als er een bekende bij is. Dat is veiliger en rustiger.

Is onze relatie veranderd door dit besluit jou gedwongen op te nemen?

Niet veranderd in een negatief iets ofzo. In het begin ben ik dan wel een soort van boos op je dat je dat hebt gedaan, ik was het er niet mee eens en is het allemaal stom. Maar omdat ik weet dat je het hebt gedaan omdat je denkt dat het goed voor me was vind ik het niet erg.

Heb je nog tips en adviezen voor ons?

Probeer het niet te snel in te zetten. Probeer het eerst op een andere manier op te lossen. En als het niet anders kan dan vind ik het ok. Maar wees wel heel voorzichtig om het in te zetten omdat het heel traumatiserend kan zijn.